

Toimintakertomus

vuodelta 2018

Sisällys

1	Puheenjohtajalta	3
2	Taloudellinen toimintaympäristömme	4
3	Päämääränä tehdä oikeita asioita hyvin	5
4	Uuden liiton toiminnan tehokas ja laadukas käynnistäminen	6
4.1	Työvälineitä järjestämisasteen ja jäsenten aktiivisuuden nostoon	7
4.2	Teimme liittoa tutuksi	8
4.3	Jäsenille koulutusta ja osaamista	9
4.4	Jäsenille laadukasta edunvalvontaa alusta pitäen	11
5	Yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen	12
5.1	Aktiivimallin vastustus sai jäsenet liikkeelle	12
5.2	Ehdotus irtisanomissuojan heikentämisestä oli "Viimeinen niitti"	13
5.3	Aloitimme kevään 2019 eduskuntavaaleihin valmistautumisen	14
5.4	Panostimme myös pitkän tähtäimen vaikuttamiseen	15
5.5	Vaikutimme lainsäädäntöön ja viranomaisiin	16
5.6	Nostimme työelämän asioita yhteiskunnalliseen keskusteluun	17
5.7	Lisäsimme osaamistamme vaikuttamistyössä	18
6	Aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammattiosastojen kehittäminen	19
6.1	Aluetoimistot käynnistivät toimintansa	20
6.2	Ammattiosastoille leveämmät hartiat	21

1 Puheenjohtajalta

Teollisuusliitto ry:n ensimmäinen toimintavuosi on takana. Toimintavuotta ohjasi marraskuussa 2017 pidetyn ensimmäisen liittokokouksen päätökset ja strategia-asiakirja. Keskeisimpiä toimintavuoden tavoitteita olivat tehokas edunvalvonta, järjestäytymisasteen myönteinen kehitys sekä luottamushenkilöiden aseman vahvistaminen.

Teollisuusliiton tärkein painopiste vuonna 2018 on uuden liiton toiminnan tehokas ja laadukas käynnistäminen. Kolmen liiton toimintoja ja toimintakulttuurien yhteensovittaminen vaati ja vaatii edelleen runsaasti työtä, mutta se on välttämätöntä, jotta jäsenten etu tulisi parhaiten turvatuksi.

Muut liiton painopistealueet olivat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääminen, sekä aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammattiosastojen kehittäminen. Painopisteiden toteutumista arvioidaan jäljempänä tässä toimintakertomuksessa.

Samaan aikaan kun Teollisuusliitto käynnisti omaa toimintaansa painopisteiden ja strategian mukaisesti, koko ammattiyhdistysliikettä haastettiin voimakkaasti niin poliittisten toimijoiden kuin työnantaja- ja yrittäjäjärjestöjen toimesta. Toimintaympäristö asetti kaikelle liiton toiminnalle merkittäviä uhkia, mutta samalla se myös yhdisti niin jäsenkuntaa, luottamustehtävissä toimivia kuin myös liiton henkilökuntaa.

Liitto osoitti toimintavalmiutensa jo alkuvuodesta ja myös myöhemmin syksyllä. Se oli hyvä näyttö siitä, että vaikka liittojen yhdistyminen vaati niin jäsenistöltä mutta etenkin henkilökunnalta venymistä niin pystyimme olemaan johtavassa roolissa, kun vastustimme työttömyysturvan tai irtisanomissuojan heikentämissä. Yhdessä tekemisen tunne ja mahdollisuus vaikuttaa asioihin voimistui antaen samalla uskoa myös siihen, että jatkossakin selviämme tulevaisuuden haasteista hyvin.

Riku Aalto
puheenjohtaja
Teollisuusliitto ry

2 Taloudellinen toimintaympäristömme

Vuonna 2018 tuotanto kasvoi lähes kaikilla niillä teollisuus- ja palvelutoimialoilla, joille Teollisuusliitto solmii työehtosopimuksia. Metalliteollisuus hyötyi maailmanlaajuisesti korkeasta teollisten investointien määrästä sekä vilkkaana pysyneestä rakentamisesta. Kemianteollisuuden tuotanto ei kasvanut, mutta säilyi edellisvuosien tapaan korkealla tasolla. Myös monilla teollisuuden ulkopuolisilla aloilla kuten puunkorjuussa ja metsätaloudessa sekä autokorjaamoilla liikevaihto kasvoi. Hyvästä suhdannetilanteesta huolimatta teollisuuden ja muiden Teollisuusliiton toimialojen työllisten määrä kasvoi kuitenkin hitaasti.

Taloudellinen toimintaympäristö oli suotuisa maailmanlaajuisesti. Suomen talous onnistui hyödyntämään suhdannetilanteen, ja lähes kaikki talouskehitystä kuvaavat mittarit vahvistuivat. Työllisiä oli vuonna 2018 Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 67 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tätä voi pitää todella nopeana kehityksenä varsinkin, kun työllisten määrä oli jo edellisvuonna noussut 25 000 ihmisellä. Suomen kokonaistuotanto kasvoi 2,3 prosenttia, joka oli jonkin verran vähemmän kuin kahtena edellisenä vuonna. Vaikka loppuvuonna maailmantalouden näkymät alkoivat hiljalleen heiketä, oli suhdannetilanne kokonaisuudessaan hyvä.

Myönteinen talouskehitys kertoo myös Suomen hyvästä kansainvälisestä kilpailukyvästä. Suomessa valmistettaville tuotteille on kysyntää ja myös kustannustaso on pysynyt kilpailukykyisenä. Teollisuustuotannon lisäksi myös tavaroiden ja palveluiden viennin arvo kasvoi. Teollisuuden kasvun esteeksi alkoi muodostua paheneva pula ammattitaitoisesta työvoimasta ja tuotantokapasiteetista. Investoinnit koneisiin ja laitteisiin kasvoivat jonkin verran, mutta toteutunutta alle 2 prosentin kasvuvauhtia voi pitää matalana.

Sovimme lähes kaikille Teollisuusliiton sopimusaloille 1,6 prosentin sopimuskorotukset vuodelle 2018. Tuntipalkkatilastot

eivät ole valmistuneet vielä, mutta luultavammin palkkaliikumukset kasvoivat noususuhdanteen ja työvoiman kysynnän kasvun takia. Kilpailukyky sopimuksessa sovittua 24 tunnin työajan pidennystä sovellettiin työpaikoilla vaihtelevasti.

3 Päämääränä tehdä oikeita asioita hyvin

Teollisuusliitto haluaa olla jäsenten kannalta hyödyllinen ja innostava ammattiliitto, joka vahvistaa jäsentensä turvaa ja mahdollisuuksia työelämässä. Tämän ajatuksen pohjalta olemme rakentaneet strategiamme, joka hyväksyttiin liittokokouksessa vuonna 2017.

Strategia on työväline, joilla parannamme vaikuttavuuttamme jäsentemme edunvalvojana, kasvatamme omaa tietopohjaamme sekä kehitämme omia toimintatapojamme nykyaikaisemmiksi. Se muuttaa myös tapaamme suunnitella liiton toimintaa: asetamme konkreettisempia tavoitteita, teemme niiden mukaisia tekoja sekä arvioimme rehellisesti onnistumisia ja kehityskohteita.

Vuonna 2018 ryhdyimme laittamaan strategiaa käytäntöön. Käsittelimme liiton valtuuston ja hallituksen kokouksissa siihen liittyviä asioita useita kertoja vuoden aikana. Esimiehet työstivät strategian jalkauttamista ja konkreettisia toimenpiteitä. Strategia oli läsnä myös henkilöstöpäivillä ja esimiesvalmennuksessa.

Hallitus perusti strategiaryhmän, joka valmisteli Teollisuusliitolle toimintamalleja strategian tueksi. Yksi tällainen oli se, että asetamme vuosittaisia painopisteitä toiminnan suunnittelun pohjaksi. Painopisteet pohjautuvat lähtökohtaisesti strategiaamme, mutta ne voivat täydentyä esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia.

Valitsimme kolme painopistettä vuodelle 2019: työehtosopimuskierron, yhteiskuntavaikuttamisen vahvistaminen sekä alueellisen toiminnan, aluetoimistojen ja ammattiosastojen toiminnan kehittäminen. Teimme kaksitasoisen toimintasuun-

nitelman vuodelle 2019: lyhyempi painopisteisiin keskittynyt toimintasuunnitelma hallinnolle ja yksityiskohtaisempi sisäiseen käyttöön.

Suunnittelua, tekemisen arviointia sekä toimintakulttuurin kehittämistä työstimme varsinkin vuoden 2018 syyspuolella. Kehittämisessä kiinnitimme erityistä huomiota siihen, kuinka voisimme konkretisoida suunnitelmiamme ja arvioida onnistumistamme. Lähdimme kehittämään liittotason mittareita, joilla seurataan liiton toiminnallisten arvojen, yhteisvoiman, sopimisen ja neuvokkuuden toteutumista, sekä toimintokohtaisia tunnuslukuja. Mittareiden ja tunnuslukujen on tarkoitus olla työkaluja liiton hallintoon ja johtamiseen (ks. liitteet 2 ja 3). Haasteena on tiedon kerääminen ja vaikuttavuuden arviointi. Pääsimme näissä asioissa hyvään alkuun, ja kehittämistä jatkamme koko liittokokouskauden.

4 Uuden liiton toiminnan tehokas ja laadukas käynnistäminen

Teollisuusliiton ensimmäinen vuosi oli uusien alkujen aikaa. Kolmen liiton yhdistäminen vuoden 2018 alussa synnytti uuden, maanlaajuisen edunvalvontajärjestön, uusia työkavereita ja jäsenten verkostoja. Muutos kosketti jokaista Teollisuusliiton työntekijää, aktiivia ja jäsentä. Tämän tiesimme jo syksyllä 2017, kun valmistelimme liittojen fuusioitumista, ja siksi yksi toimintavuoden painopisteistä oli, että tämä muutos tehdään tehokkaasti ja laadukkaasti. Päällimmäisenä tavoitteenamme oli, että jäsenten edunvalvonta, järjestön toimivuus sekä jäsenten saama palvelu eivät vaarannu.

Uuden organisaation käynnistäminen näkyi kaikissa liiton toiminnossa vuoden aikana. Kaikki Teollisuusliiton osat aloittivat toimintansa: hallinto, työorganisaatio ja monet muut järjestön rakenteet. Työnkuva muuttui suurimmalla osalla työntekijöistä, samoin kunkin oma paikka organisaatiossa, kuten fyysinen työhuonekin.

Myös yhdistyneiden liittojen omaisuuksien yhdistäminen ja siihen liittyvät toimenpiteet toteutettiin. Tavoitteena oli, että

uuden liiton taloudenhoidon piti olla käyttökunnossa 1.1.2018. Hyvä ennakkovalmistautuminen auttoi tavoitteen saavuttamisessa. Tietotekniikan järjestelmien kuten tietoliikenteen ja työvälineiden osalta taktiikka oli sama: suurin osa työstä tehtiin jo vuoden 2017 puolella.

Huomattavasti työläämpää on sujuvan yhteistyön synnyttäminen ja yhteisten toimintatapojen löytäminen uuden organisaation sisällä. Tällainen muutosprosessi vaatii yhdessä tekemistä, onnistumisen kokemuksia ja aikaa. Vuoden aikana näimme, että jaetut kokemukset ja ponnistelut voivat hitsata porukkaa yhteen nopeammin, kuin se muuten tapahtuisi. Näin vaikuttivat esimerkiksi kevään ja syksyn poliittiset mielenilmaukset. Myös organisaation poikki kulkevat työryhmät ovat tuoneet ihmisiä yhteen. Yleisarviomme on, että onnistuimme tässä muutosprosessissa kohtuullisen hyvin ensimmäisen toimintavuoden aikana.

4.1 Työvälineitä järjestämistason ja jäsenten aktiivisuuden nostoon

Pystyimme vuoden 2018 aikana Teollisuusliiton järjestämistöimintasuunnitelman avulla johdamme järjestämis- ja jäsenhankintatyötä kaikilla aluetoimistoalueilla ja sektoreilla. Järjestämistyöhön rekrytoitiin vuoden aikana uusia työntekijöitä, mutta työtä tehtiin merkittävä osa vuodesta vajaalla henkilöstöllä. Aluetoimistojen järjestämis- ja jäsenhankintavuodet on määritelty siten, että jokaisella on ollut nimetyt toimipaikat vastuualueena.

Järjestämis- ja jäsenhankintatyön kohderyhmäksi valitsimme yli 50 hengen työpaikat. Niissä tavoittelemme järjestäytymistason ja jäsenten aktiivisuuden nostamista. Ensimmäinen askel tässä työssä on työpaikkojen järjestäytymistason selvittäminen. Aloitimme yli 50 hengen työpaikkojen kartoituksen vuoden 2018 aikana, ja sitä teimme aluetoimistoita käsin. Syksyllä tämä työ nopeutui, kun päätimme aloittaa Vapaiden valtakunta -kampanjan valmistelutyön tässä samassa kohderyhmässä.

Järjestämis- ja jäsenhankintatyön kokonaisuuteen kuuluvat myös opiskelijajäsenhankinta sekä niin sanottu jäsenpelastaminen, jossa kontaktoidaan liitosta eronneita jäseniä. Jäsenpelastamiseen emme laittaneet tarpeeksi resursseja vuonna 2018. Myös jäsenhankintatoiminnassa jäätiin sille asetetuista tavoitteista. Syksyn lakot sitoivat jäsenhankinnan voimavaroja.

Paikkansa pitävät ja ajan tasalla olevat jäsentiedot ovat edellytys, että liiton toiminta pelaa. Tavoitteena onkin, että Teollisuusliiton jäsenrekisterin palvelut pystyvät vastaamaan organisaation ja sen eri toimijoiden muuttuviin tarpeisiin. Se edellyttää jatkuvaa kehitystyötä sekä uusia palveluja.

Yhdistimme kolmen liiton jäsenrekisterit Teollisuusliiton jäsenrekisteriksi jo vuoden 2017 lopussa. Ensimmäisenä toimintavuonna käytimme paljon voimavaroja jäsenrekisterin virheiden korjauksiin ja tietojen yhdenmukaistamiseen. Yksi isoimmista töistä liittyi siihen, että tiedot jäsenten työpaikoista ja sopimusaloista päivitettiin – nämä tiedot vaativat jatkuvaa ylläpitoa tulevina vuosina. Uutuutena otimme käyttöön tekstiviestipalvelun, joka on tarkoitettu ammattiosastojen käyttöön.

4.2 Teimme liittoa tutuksi

Yksi ensimmäisen toimintavuotemme erityispanostuksista liittyi Teollisuusliiton lanseeraamiseen, eli tutuksi tekemiseen jäsenille, yhteistyökumppaneille ja koko toimintakentällemme. Toisin sanoen liitosta piti tehdä brändi.

Viestinnässämme yksi tärkeimmistä tavoitteista oli Teollisuusliiton brändin käyttöönotto koko organisaatiossa. Siinä onnistuimme pääosin hyvin. Liiton tunnuksella varustettujen tuotteiden ja markkinointikuvien tuottamisessa pääsimme hyvään alkuun. Esimerkiksi verkkokauppa Puodin avaaminen oli onnistunut ratkaisu. Lanseerauksen jälkeen työ keskittyi jatkossa niin sanottuun brändinhallintaan.

Kerroimme uudesta liitosta julkisuuteen monin eri tavoin. Taivoittelimme näkyvää ja hyvää julkisuutta alkutaipaleellamme, ja sen saimme aikaan vähintään kohtalaisesti. Suunniteltujen toimenpiteiden lisäksi olimme mediassa alkuvuoden ja syksyn poliittisten mielenilmausten ansiosta.

Sähköinen viestintä edellyttää nykyaikana monien eri tiedotuskanavien käyttöönottoa. Niitä ovat muun muassa ulkoiset nettisivut ja sosiaalisen median kanavat. Otimme niitä käyttöön suunnitelmallisesti jo loppuvuodesta 2017 alkaen, ja toimintavuoden aikana pääsimme jo pureutumaan jatkokehitykseen. Paransimme esimerkiksi verkkosivujen toimintaa ja uutiskirjeiden tuotantoa vuoden mittaan.

Tekijä on Teollisuusliiton jäsenlehti, jonka ensimmäinen numero ilmestyi jo joulukuussa 2017. Tästä esittelynumerosta otettiin tavallista laajempi painos. Vuoden aikana Tekijä-lehdessä ilmestyi 10 liiton käynnistämistä käsittelevää juttua. Lehti onnistui tavoitteessaan kertoa liiton toiminnasta ja tavoitteista sekä jäsenkunnalle että liiton sidosryhmille.

Liiton aluetoimistojen käynnistämisen yksi tavoitteista oli se, että liitto ja alueellinen toiminta tulisivat tutuksi jäsenille. Tavoitteena oli myös se, että aluetoimitsijat ja ammattiosastojen aktiivit tutustuvat toisiinsa. Jokaisella alueella nähtiin vuoden aikana monenlaisia tapoja esitellä jäsenpalveluja. Yleisimpiä olivat avoimet ovet -tilaisuudet, joita monet aluetoimistot järjestivät. Myös kaikilla alueilla järjestetyt aluefoorumit, muut jäsentapahtumat sekä suositut perhetapahtumat olivat otollisia tilaisuuksia tutustumiseen. Arvioiden mukaan onnistuimme tavoitteessamme melko hyvin, mutta tekemistä riittää myös tulevina vuosina.

4.3 Jäsenille koulutusta ja osaamista

Neuvokkuus on yksi Teollisuusliiton kolmesta strategisesta iskusanaanasta. Se tarkoittaa erityisesti jäsenten osaamiseen panostamista ja liiton koulutustoiminnan kehittämistä. Tavoitteenamme oli, että käynnistämme uuden koulutuksen

suunnittelujärjestelmän, joka hyödyntää liiton koko asian-
tuntemusta. Järjestelmän ideana on, että sen avulla kou-
lutarjontamme ja kurssien sisältö saadaan vastaamaan
kentän nykyisiä ja tulevia tarpeita. Tämä tavoite toteutui. Pi-
demällä aikavälillä tavoitteena on, että liiton koulutusta
yhdenmukaistetaan kaikilla tasoilla: ammattiosastoissa, alu-
eilla ja Murikka-opistolla. Tämä työ lähti vuonna 2018 hyvin
käyntiin.

Vanhan Metalliliiton Murikka-opistosta tuli uuden Teollisuus-
liiton oma opisto. Murikan kattava peruskorjaus valmistui
toimintavuoden aikana, mikä antaa toiminnalle hyvät läh-
töasetelmat. Tavoitteenamme oli, että Puu- ja TEAM-liitto-
taustaiset jäsenet ottaisivat Murikan osakseen ja että opis-
ton käyttö lisääntyisi. Kohdistimmekin kurssimarkkinointia
näihin jäsenryhmiin. Murikka järjesti myös ammattiosasto-
viikonloppuja, joilla opiston tiloja tarjottiin osastojen käyt-
töön. Tietoisuus Murikasta on todennäköisesti noussut, mutta
opisto on Puu- ja TEAM-taustaisten osalta alikäytössä. Opis-
ton käytössä pääsimme tavoitteeseen, ja opiskelijaviikkojen
määrä nousi 40 prosentilla (2100 viikkoon). Potentiaalia olisi
tosin vielä parempaan.

Alueilla järjestämämme koulutukset ovat joko viikonloppu-
koulutusta tai ammattiosastokoulutusta. Viikonloppukurssit
ovat keskustuomistoista käsin järjestettyjä alueellisia koulu-
tuksia. Loimme niiden markkinointiin mallin, jossa hyödyn-
nämme aluetoimistojen kontakteja.

Ammattiosastokoulutus tarkoittaa osastojen tilaamia ja lii-
ton rahallisesti tukemia kursseja. Aloimme tarjota huhtikuus-
ta 2018 lähtien osastoille kursseja, joissa on ns. laajennettu
kurssituki. Siten kannustamme osastoja tilaamaan tiettyjä,
strategisesti tärkeitä koulutuksia. Valikoimassa oli kursseja,
jotka antoivat jäsenille tietoa Teollisuusliitosta sekä välineitä
osastojen yhteistyöhön. Ammattiosastot ryhtyivät tilaamaan
näitä kursseja vasta syksyllä. Kurssivalikoima vaihtuu vuosit-
tain, liiton painopisteiden mukaisesti.

4.4 Jäsenille laadukasta edunvalvontaa alusta pitäen

Teollisuusliiton edunvalvontapalveluiden käynnistämises-
sä tavoitteena oli, että voimme hoitaa jäsenen työsuhden-
euvonnan, erimielisyysasiat ja oikeudellisen edunvalvonnan
laadukkaasti, luotettavasti ja ripeästi myös fuusiovaiheessa.
Se edellytti meiltä perustajaliittojen toimintatapojen yhteen-
sovittamista sekä uusien käytäntöjen luomista, missä olem-
me arviomme mukaan edenneet.

Vuoden 2018 aikana panostimme myös edunvalvontapal-
veluiden tiedonvaihtoon ja yhteispeliin liiton eri yksiköiden ja
aluetoimistojen välillä. Valmistelimme asianhallintajärjestel-
män eli edunvalvonnan työkalun hankintaa, ja sen hankin-
nasta teimme päätöksen loppuvuodesta. Koordinaatiossa ja
tiedonvaihdossa edistyimme paljon. Jatkamme kehittämis-
työtä tulevina vuosina.

Työsuhdeneuvonnan osalta muutoksen läpivienti vaati run-
saasti koulutusta, jota järjestimmekin sektoreittain. Sekto-
reilla ja erilaisilla tes-elimillä oli yhteensä 129 koulutus- ja in-
fo-tilaisuutta toimintavuoden aikana.

Oikeudellisen edunvalvonnan kehittämistä varten valmis-
telimme liitolle uuden oikeusapuohjeen sekä oikeusapuun
liittyviä dokumentteja, jotka myös käännettiin eri kielille.
Jatkoimme ja tiivistimme yhteistyötä käyttämiemme asian-
ajotoimistojen kanssa. Liitolla on tällä hetkellä kolme keskeis-
tä yhteistyöasianajotoimistoa, joiden työoikeudellinen osaa-
minen on vahvaa.

Aloitimme uudenlaisen palvelun: työympäristö- ja sosiaali-
asioiden päivystyspalvelun, joka toimii edunvalvonnan päi-
vystyksen rinnalla. Tällä tavoittelemme sitä, että jäsenet
tuntisivat paremmin työympäristö- ja sosiaaliasioiden pal-
velumme. Uusi toimintamalli mahdollisti myös yhtenäisen,
laadukkaan ja nopean toiminnan. Mallin valmistelussa hyö-
dynsimme aiemmin kokeiltuja hyviä toimintatapoja.

Työympäristöpäivät on tapahtumakokonaisuus, joka koostuu työpaikkakäynneistä. Vuonna 2018 kävimme yli 100 työpaikalla, jotka edustivat kaikkia liiton toimialoja. Tavoittelimme työsuojelutoimijoiden toimintaedellytysten ja tietotason kohottamista. Saimme työympäristöpäivistä hyvää palautetta.

Liiton tutkimustoiminnan käynnistämiseksi tavoitteena oli, että ryhdymme tuottamaan tietoa niin, että se tukisi sektoreiden asiantuntijoiden ja luottamusmiesten työtä. Kirjoitimme suhdanne-, toimiala- ja palkkakatsaukset tämän ajatuksen mukaisesti. Kehitimme myös tiedonhankintaa: päaluottamusmiehet saavat tästä lähtien puolen vuoden välein suhdannekyselyn, ja Tilastokeskukselta hankimme entistä tarkempia alakohtaisia palkkatilastoja. Syyskuussa perustimme noin 3000 henkilön jäsenpaneelin sekä noin 350 henkilön luottamuspaneelin, joilta kerättyä tietoa voimme hyödyntää liiton päätöksenteon apuna. Katsaukset saivat hyvän vastaanoton, joten saavutimme tavoitteet hienosti.

5 Yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen

Teollisuusliitto oli kokonsa puolesta yhteiskunnallisesti merkittävä järjestö jo syntyhetkestään lähtien. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus olikin asia, joka nousi voimakkaasti esille, kun valmistelimme liittojen yhdistämistä. Päätimme, että se on keskeinen osa strategiaamme: vaikuttamiseen panostaminen vahvistaa liittoa ja kykyämme parantaa jäsentemme asemaa. Yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen valittiin yhdeksi ensimmäisen toimintavuoden painopisteistä.

5.1 Aktiivimallin vastustus sai jäsenet liikkeelle

Järjestimme Teollisuusliiton ensimmäisen poliittisen mielenilmauksen kuukauden kuluttua liiton aloittamisesta, helmikuun 2. päivänä. Kyseessä oli SAK:n järjestämä Ääni työttömälle -mielenilmaus, jolla vastustettiin hallituksen aktiivimallia, jossa työnhakijat veloitetaan erilaisiin aktivointitoimiin työttömyyskorvauksen leikkaamisen uhalla. Lähdimme näkyvästi mukaan

puolustamaan työttömiä ja vastustamaan hallituksen suunnittelemaa heikennyksiä. Mielenilmaus merkitsi päivän mittaisen poliittisen lakon järjestämistä. Päaluottamusmiesten ohjeistaminen ja muu organisointi onnistuivat hyvin. Alueoimistot olivat keskeisesti mukana lakon järjestämisessä.

Mielenilmaus kuitenkin ei estänyt aktiivimallia. Syksyllä toteutimme yhdessä Teollisuusalojen työttömyyskassan kanssa kyselyn, jossa työttömänä olleilta jäseniltä kerrottiin siitä, kuinka hyvin aktiivimalli oli toiminut. Saimme noin 3000 vastausta. Aktiivimalli sai jäseniltä tyrmäyksen. Tuloksista uutisoitiin näyttävästi maan kaikissa medioissa yhdessä SAK:n samasta aiheesta tehdyn kyselyn kanssa.

5.2 Ehdotus irtisanomissuojan heikentämisestä oli "Viimeinen niitti"

Suomen hallituksen työmarkkinoita koskevat lakihankkeet olivat usein ongelmallisia työntekijöiden näkökulmasta. Sen lisäksi, että lait pyrkivät usein heikentämään työntekijöiden asemaa, hallitus ei myöskään kunnioittanut kolmikantaista valmistelua eikä ay-liikkeelle antamia lupauksia. Vuoden 2018 puolivälissä eteemme tuli niin sanotusti viimeinen niitti: hallituksen esitys irtisanomissuojan heikentämisestä pie-nissä, alle 20 hengen yrityksissä. Liitto ja moni ammattiosastomme antoi lakiesitykseen tyrmäävän lausuntonsa, mutta se ei auttanut. SAK ja sen liitot, Teollisuusliitto eturintamassa, ottivat tavoitteeksi pysäyttää eriarvoistavan lakihankkeen. Kampanjan nimeksi tuli "Viimeinen niitti".

Koska kampanjointi ei vaikuttanut hallitukseen, Teollisuusliitto julisti poliittisena työtaistelutoimenpiteenä ylityökiellon, joka alkoi syyskuun 17. päivänä. Se kosketti kaikkia sopimusaloja viestintäaloja lukuun ottamatta. Tämän jälkeen lakkomme laajeni vaiheittain. Lokakuun 3. päivänä järjestimme vuorokauden mittaisen lakon. Siihen osallistui 150 työpaikkaa ja noin 22 000 jäsentä. Seuraava vaihe oli nelipäiväinen lakko lokakuun 25.-28. päivänä.

Työpaikkojen aktiivien ja lakkoon ryhtyneiden jäsenten pa-

nos oli ratkaisevin tekijä lakkojen onnistumisessa. Lakot olivat iso ponnistus organisaatiollemme. Hyödynsimme työpaikkajärjestämisen toimintamallia. Jäsenten mobilisointia auttoi hyvin onnistunut koordinaatio. Aluetoimistoilla oli iso rooli lakkotoimenpiteissä: alueilla koulutettiin, kontaktoitiin, tiedotettiin ja tuettiin lakkovahteja.

Viestinnän toimivuus on olennaista lakon onnistumiselle, ja tuotimme monenlaista materiaalia sekä kentän että median käyttöön. Lakkoa käsitteleviä julkaisujamme siteerattiin tiedotusvälineissä usein lähes sellaisenaan. Teimme myös tutkimuksia, jotka tukivat lakkojen järjestämistä ja viestintää. Laskimme muun muassa pienten yritysten irtisanomisten helpottamisesta koituvat kulut sekä teimme kyselyjä ylityökielosta sekä lakkojen onnistumisesta.

Pääsimme tavoitteeseen: hallitus muutti lakiesitystään niin, ettei irtisanomissuoja heikentynyt. Lisäksi näimme, että solidaarisuus ja heikomman puolustaminen eivät ole kadonneet mihinkään.

5.3 Aloitimme kevään 2019 eduskuntavaaleihin valmistautumisen

Huhtikuun 2019 eduskuntavaaleissa päätetään siitä, minkälaisen suunnan suomalainen yhteiskunta ottaa, kun se astuu 2020-luvulle. Vaalien tulos ratkaisee sen, kehitetäänkö työelämää rakentavasti ja yhteistyössä ammattiliittojen kanssa, vai jatkuuko neljä vuotta kestänyt repivä politiikka.

Teollisuusliitto aloitti vaalityön jo hyvissä ajoin vuoden 2018 puolella. Teollisuusliitto oli mukana, kun Vapaiden valtakunta -kampanja käynnistyi syksyllä 2018. Kampanjan tavoitteena on saada jäsenet äänestämään ja ottamaan äänestyspäätöksessään huomioon keskeiset työelämän kysymykset. Onnistuimme pystyttämään kampanjaorganisaation usean muun liiton kanssa. Kampanjan käynnistämisen eteen tehtiin paljon työtä aluetoimistoista käsin, mikä tarkoitti muun muassa yhteydenottoa aktiiveihin ja muihin jäseniin sekä työpaikkojen kartoitusta.

Tärkeä osa vaalityötä on vaalitavoitteiden täsmentäminen ja niiden edistäminen. Valmistelimme toimintavuoden aikana Teollisuusliiton omat eduskuntavaalitavoitteet, ja julkaisimme ne nettisivuilla ja painotuotteena seuraavan vuoden alussa. Tavoitteenamme on, että uusi hallitus edistäisi voimakkaasti teollisuuden toimintaedellytyksiä ja työllisyyttä.

Olimme mukana myös yhteistyöjärjestöjen vaalivalmistelussa: suunnittelimme yritysten yhteiskuntavastuuseen liittyvää kampanjaa yhdessä useiden järjestöjen kanssa, valmistelimme vientiliittojen yhteistä vaalikiertuetta, joka toteutui vuoden 2019 puolella. Osallistuimme sekä SAK:n että Teollisuuden Palkansaajien eduskuntavaali- ja hallitusohjelmataavoitteiden kirjoittamiseen.

Eduskuntavaalien ehdokasasettelu tapahtui pääosin vuoden 2018 aikana. Panostimme varsinkin aluetoimistoista käsin siihen, että Teollisuusliiton jäsenet lähtevät tavoittelemaan ehdokkuutta ja osallistumaan myös ehdokkaiden tukiryhmien työhön. Onnistuimme siinä tavoitteessamme, että jokaisesta vaalipiiristä on vähintään yksi liiton jäsen ehdolla.

5.4 Panostimme myös pitkän tähtäimen vaikuttamiseen

Vaalien ja lainvalmistelun ohella on katsottava myös kauemmas ja pohtia, mitkä ovat Teollisuusliiton vaikuttamistyön pitkän tähtäimen tavoitteita. Vuoden 2018 aikana aloitimme teollisuus- ja elinkeinopoliittisen ohjelman laatimisen. Ohjelma pitää sisällään jokaisen neljän sektorin keskeiset painopisteet ja tavoitteet vaikuttamistyölle. Ohjelman kirjoitustyö vaati ja synnytti yhteistyötä liiton eri toimintojen välillä. Työ valmistuu vuoden 2019 puolella.

Perustimme toimintavuonna biotaloustyöryhmän, joka koostuu liiton asiantuntijoista biotaloutta lähellä olevilta aloilta. Työryhmän tehtävänä on valmistella liitolle tavoitteita vaikuttamistyöhön omalta erikoisalueeltaan sekä pitää yhteyttä alan toimijoihin.

Teollisuusliitolla on kokonsa ja painoarvonsa mukana hyvät edellytykset myös eurooppalaiseen edunvalvontaan. Vuonna 2018 olimme mukana kirjoittamassa teollisuusliitosten Eurooppa-järjestön poliittista asiakirjaa ”Euroopan tulevaisuutta tuottamassa”. Koska pääsimme vaikuttamaan sen sisältöön jo valmisteluvaiheessa, siinä otetaan huomioon suomalaiset ja pohjoismaiset näkökulmat. Tällä on merkitystä, kun Eurooppa-järjestö tekee esimerkiksi lausuntoja Euroopan parlamentille ja komissiolle.

Kansainvälisessä vaikuttamisessa ja edunvalvonnassa tavoittelimme laajemmin sitä, että toiminta olisi koordinoitua ja perustuisi yhteisiin menettelytapoihin. Tämä on erityisen tärkeää, koska tähän työhön osallistuu asiantuntijoita monista eri yksiköistä. Saavutimme tavoitteet osittain. Etenkin puu- ja maatalous sekä palvelusektoreiden kv-toiminnassa tavoite tehti odotettua enemmän työtä.

Vuoden 2018 aikana lähdimme kasvattamaan yhteiskunnallisen vastuun merkitystä Teollisuusliiton sijoituspolitiikassa. Selvitimme erilaisia niin sanotun vaikuttavuussijoittamisen malleja ja tuotteita, mutta koska sopivia ei vielä löytynyt, sijoituksia ei tehty.

5.5 Vaikutimme lainsäädäntöön ja viranomaisiin

Suurin osa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta on hidasta, pitkäkestoista työtä, joka ei nouse otsikoihin kuten poliittiset lakot. Vuoden 2018 aikana olimme kuultavana eduskunnassa yhteistoimintalain ja kollektiivisen irtisanomissuojan kehittämistarpeista. Laadimme useita lausuntoja lakiesityksiin kuten esityksiin työaikalain ja vuosilomalain muuttamisesta.

Tavoitteenamme on, että Teollisuusliiton lausunnot olisivat laadukkaita ja niissä huomioitaisiin liiton eri sopimusalat mahdollisimman hyvin. Panostimme siihen, että tietoa lainsäädäntöhankkeista jaettaisiin aktiivisesti liiton sisällä, muun muassa sisäisillä koulutuksilla. Onnistuimme tässä hyvin, kun otetaan huomioon se, että vuonna 2018 lakihankkeita oli

useita ja niiden valmisteluajataulu oli riipeä. Osallistuimme aktiivisesti myös SAK:n lainvalmistelun työryhmiin.

Teollisuusliitto on mukana useissa kehittämishankkeissa erilaisten työryhmien ja edustuspaikkojen kautta. Vuonna 2018 osallistuimme työsuojeluhallinnon uudistamiseen, jota tehdään Valtion lupa- ja valvontavirastossa. Tavoittelimme työsuojeluvalvonnan tehostamista ja yhdenmukaistamista, ja olemme vieneet asiaa eteenpäin.

Ammatillinen koulutus on käynyt läpi monia uudistuksia ja siihen kohdistuu muospaineita. Senkin vuoksi rakensimme Teollisuusliittoon ammatillisen koulutuksen asioihin vihkittyneen asiantuntijoiden verkoston. Edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä tehdään liiton sisäisissä, liittojen välisissä työryhmissä sekä muun muassa Opetushallituksen työelämätoimikunnissa ja osaamisen ennakointifoorumeissa. Vuonna 2018 järjestimme Murikassa ammatillisen koulutuksen ajankohtaispäivät, jotka on tarkoitus toteuttaa vuosittain. Tavoitteena oli vaikuttamistyön aloittaminen, ja siinä onnistuimme.

5.6 Nostimme työelämän asioita yhteiskunnalliseen keskusteluun

Jäsenviestintä ja mediavaikuttaminen ovat keinoja, joilla voimme yrittää nostaa haluamiamme aiheita laajempaan keskusteluun, antaa jäsenille ääni yhteiskunnallisissa asioissa sekä perustella liiton toimintaa niin jäsenille kuin suurelle yleisölle. Teollisuusliitolla tähän tarkoitukseen käytössään useita viestintäkanavia: Tekijä-lehti, nettisivut ja sosiaalisen median kanavat. Myös hyvät kontaktit mediaan ja sidosryhmiin ovat tässä yksi voimavaroistamme.

Tekijä-lehdessä julkaistiin vuoden 2018 aikana yhteensä 39 yhteiskuntavaikuttamista käsittelevää juttua. Esimerkiksi jutut, joilla tuettiin syksyn poliittisia lakkoja, nostivat liiton ja sen jäsenten mielipiteet esille. Julkista keskustelua herättivät muutkin aiheet, kuten metsäalan harmaa talous ja työntekijöiden arvoa ja yhteiskunnallista asemaa käsittelevä juttupa-

ketti. Teollisuusliiton sijoitustoimintaa käsitellyt juttu rauhoitti liiton sijoitustoimintaan ja omistuksiin liittyntä julkista keskustelua.

Liiton verkkosivuilla kävi toimintavuonna yli 800 000 yksittäistä vierailijaa. Suuri luku kertoo yhtäältä Teollisuusliiton merkittävästä asemasta ja toisaalta siitä, että liittoa koskevat asiat herättävät laajaa kiinnostusta. Sivulla julkaistut uutiset ja muut jutut jatkoivat usein elämäänsä netissä, kun lukijat jakoivat niitä eteenpäin. Liiton omien sosiaalisen median kanavien seuraajamäärä lisääntyi tasaisesti vuoden aikana.

Seminaarit ja muut järjestetyt tilaisuudet ovat keino pitää yllä ja luoda kontakteja sekä välittää omaa viestiä. Vuoden 2018 aikana järjestimme muun muassa biotalousseminaarin syksyllä sekä loppuvuonna tutkijatapaamisen. Kesällä järjestimme telakkaseminaarin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Yhteiskuntavaikuttamisessa on myös tärkeä alueellinen ulottuvuus, ja panostimmekin vuoden aikana alueelliseen yhteiskuntavaikuttamiseen. Sitä varten järjestimme sisäistä vaikuttamistyön koulutusta aluetoimijoillemme. Loimme ja syvensimme myös aluetason verkostoja paikallislehdistöön, yrityksiin, kouluihin ja yrityksiin.

Kansainvälisessä toiminnassamme nostimme tapetille kysymyksiä suomalaisyritysten yritys vastuusta. Olimme mukana muun muassa selvittämässä yritysten toiminnan vaikutuksia Uruguayssa ja Virossa. Tuimme yhteistyökumppanimme FinnWatchin Ihmisarvoinen työ -ohjelmaa, ja toimimme sitä kautta yhteiskunnalliseen keskusteluun suomalaisyritysten globaalien tuotantoketjujen ongelmakohtia.

5.7 Lisäsimme osaamistamme vaikuttamistyössä

Teollisuusliiton vaikuttavuus syntyy suurelta osaltaan jäsenten aktiivisuudesta. Sitä edistimme vuoden 2018 aikana etenkin koulutuksen avulla.

Lähdimme kehittämään jäsenten yhteiskuntavaikuttamisen taitoja useilla Murikan kursseilla, valtakunnallisilla viikonloppukursseilla sekä ammattiosastokoulutuksessa. Tavoitteenamme oli poliittisen ymmärryksen laajentaminen, järjestäytymisen merkityksen ymmärtäminen sekä hallituksen työelämäpolitiikan arviointi.

Murikassa järjestimme kurssin kuntavaikuttamisesta, ja kuu-kauden kurssin kantavana teemana oli työpaikkatason aktiivisuuden lisääminen. Lisäsimme yhteiskuntavaikuttamisen osioita laajemminkin kurssien opetussuunnitelmiin – tämä työ jatkuu tulevina vuosina. Uuden kurssisisällön vaikutusta on vielä vaikea arvioida.

Ammattiosastoille rakensimme tilauskurssin, jonka tavoitteena on osaston roolin vahvistaminen yhteiskunnallisena toimijana, ja jolle annoimme laajennettua rahallista tukea. Kurssi on pidetty mutta toivottua määrää vähemmän, kenties tiedonkulun ongelmien takia.

Jäsenten alueellisissa koulutuksissa ja tilaisuuksissa, kuten aluefoorumeissa ja ay-kouluissa, nostimme yhteiskuntavaikuttamisen yhdeksi tärkeimmistä aiheista. Käsitelimme niissä teemoja kuten sopimussyhteiskuntaa ja äänestämisen tärkeyttä.

6 Aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammattiosastojen kehittäminen

Teollisuusliitto on jatkuvasti läsnä tuhansilla työpaikoilla, sadoissa ammattiosastoissa ja yli kymmenessä aluetoimistossa.

Näihin numeroihin sisältyy liiton vahvuus mutta myös kehittämisen haasteet. Yhteistyön, toimintatapojen ja organisaation muuttaminen ei voi tapahtua hetkessä, jos tekijöitä on näin monta. Tästäkin syystä otimme jo ensimmäisen toimintavuonna painopisteeksi aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammattiosastojen kehittämisen.

6.1 Alueoimistot käynnistivät toimintansa

Kun yhdistimme vuoden 2018 aikana Teollisuusliiton perustajaliittojen keskustoimistot yhden katon alle, myös alueoimistoissa tapahtui. Tavoitteenamme oli, että järjestämme samoilla paikkakunnilla olleille Puuliiton ja Metalliliiton alueoimistoille yhteiset toimitilat. Tämän tavoitteen saavutimme, eli henkilökunta on alueittain saman katon alla. Muunsimme alueoimistot Teollisuusliiton brändin mukaisiksi. Tämä tarkoitti esimerkiksi toimistojen ulkoasun uudistamista, kuten ikkunateippauksia. Avasimme sosiaalisen median kanavia alueoimistoille. Paransimme myös joidenkin toimipisteiden tietoliikenneyhteyksiä.

Entisillä Metalliliiton ja Puuliiton alueoimistoilla oli keskeiset mutta keskenään hieman erilaiset roolit edunvalvontatyössä. Tämä näkyi muun muassa erimielisyysasioiden hoitamisessa. Tavoitteenamme vuodelle 2018 oli, että hoidamme siitä huolimatta erimielisyysasiat sujuvasti ja laadukkaasti. Kävimme yhteisiä ohjeita ja käytäntöjä läpi heti vuoden alussa, ja onnistuimmekin tavoitteessa kohtuullisesti. Totesimme kuitenkin, että tulevaisuudessa alueoimistoissa tarvitaan parempaa osaamista erimielisyysasioista ja oikeudellisista asioista, ja että yhteistyötä ja viestintää pitää kehittää. Olemme suunnitelleet vuodelle 2019 koulutusta näiden tarpeiden paikkaamiseksi.

Järjestämistyö on toinen alueoimistojen päätehtävistä Teollisuusliitossa. Vuonna 2018 kytkimme alueoimistot osaksi liiton järjestämis- ja jäsenhankintakokonaisuutta. Teimme vastuujaon, jossa toimistojen vastuulle tuli alueellisten järjestämis- ja jäsenhankintasuunnitelmien toteutus ja koordinointi.

Painopisteenä tässä työssä ovat yli 50 hengen toimipaikat. Keväällä käynnistimme alueittain työpaikkakampanjoita, mutta ne eivät toteutuneet suunnitellusti. Syksyllä käytimme samoja toimintamalleja Vapaiden valtakunta -kampanjan pystyttämisessä, ja se onnistui pääosin tavoitteiden mukai-

sesti. Haasteenamme olivat tekijöiden uudet roolit ja uusien työtapojen oppiminen – Puuliitossa ja TEAM-liitossa ei nimitäin tehty järjestämistyötä. Alueellinen vastuujako osoittautui kuitenkin toimivaksi ratkaisuksi.

6.2 Ammattiosastoille leveämmät hartiat

Ammattiosastot ovat Teollisuusliiton järjestörakenteessa varmaankin se osa, joka on lähinnä jäsentä. Vaikka iso osa ammattiosastoista toimii kuten pitää, osastojen toimintakyvyn parantaminen on tämän painopisteen ytimessä. Monet ammattiosastot ovat jääneet pieniksi, kun alueen työpaikat ovat vähentyneet. Edistimme asiaa kahdella tavalla: automme osastoja yhdistymään ja järjestimme kursseja osastojen kehittämiseksi.

Vuonna 2018 ammattiosastojen kehittämisprosessi lähti voimakkaasti käyntiin. Tavoitteenamme ei ole osastojen määrän vähentäminen vaan yhdistää niiden voimavaroja – leventää hartioita – jotta jäsenpalvelu ja järjestäytyminen paransivat. Reseptejä ovat joko yhteistyön lisääminen tai yhdistyminen. Teimme tätä työtä alueoimistoistamme käsin. Käytännössä se piti sisällään muun muassa yhteydenottoa pieniin ja passiivisiin ammattiosastoihin, osastojen yhteiskokousten järjestämistä ja muuta verkostoitumista. Jos ammattiosastot päättivät yhdistyä, avustimme siinä ”avaimet käteen” -tyylillä. Vuoden aikana purkautui 43 ammattiosastoa. Onnistuimme kehittämistavoitteissa melko hyvin. Ammattiosastojen kehittämisprosessi jatkuu lähivuosina.

Suunnittelimme vuodeksi 2018 useita kursseja, joilla tähdätään ammattiosastojemme toiminnan kehittämiseen. Yksi niistä oli valtakunnallisiin viikonloppukursseihimme lukeutuva ”Ammattiosaston toimijat alueellisen yhteistyön kehittäjinä”, jossa tavoitteena oli löytää keinoja alueellisen yhteistyön rakentamiseen. Tarjosimme vuoden aikana myös lisätuettua kurssia, jonka aiheena oli luottamusmiesten ja osastojen yhteispelin parantaminen. Nämä alueelliset koulutukset onnistuivat, ja meidän oli helppo houkuttaa osallistujia.

Järjestimme Murikassa vuonna 2018 useita kursseja ammattiosastojen kehittämiseksi. Osa niistä jouduttiin kuitenkin perumaan liian pienen osallistujamäärän vuoksi. Murikassa järjestimme myös opintosihteeripäivät.

Liiton työntekijät kävivät vuoden aikana pitämässä monenlaisia koulutuksia useille ammattiosastoille esimerkiksi työsuojelusta, viestinnästä ja lakiasioista. Yksi vuoden tavoitteistamme oli, että osastot valitsisivat hallituksiinsa jäseniä vastaamaan kansainvälisistä asioista, ja siihen tähtäsimme kv-koulutuksillamme. Pääsimme tavoitteeseen kohtuullisesti, sillä kv-vastaavien määrä kasvoi noin 20 prosenttia.

Vuonna 2018 teimme ammattiosastoille käytettäväksi uudet Teollisuusliiton brändin mukaiset logomallit ja kotisivupohjat. Tavoitteenamme oli tukea myös ammattiosastojen omaisuuden sijoittamista. Siihen emme kuitenkaan löytäneet sopivaa toimintamallia.

**Teollisuus
liitto**

Postiosoite PL 107, 00531 Helsinki
Käyntiosoite Hakaniemenranta 1 A
Vaihde 020 774 001
www.teollisuusliitto.fi

Seuraa meitä

